

ЛИТЕРАТУРА

1. О. Мусієнко, С. Ребриков, В. Крот Аналіз стану безпеки руху в структурі Укрзалізниці у 2014 році. Укрзалізниця. Департамент безпеки руху 2015 рік
2. Брусенцов В.Г., Внедрение системы контроля функциональной надежности железнодорожных операторов / В.Г. Брусенцов, В.Г. Пузырь // Вісник СНУ ім. В. Даля – № 5 (176) – Частина 2 – 2012 - С. 167-169.
3. А.В.Богомолов, Л.А.Гридин, Ю.А.Кукушкин, И.Б.Ушаков Диагностика состояния человека: математические подходы. М. «Медицина» 2003. – 462 с.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ПРАЦІ

CURRENT DEVELOPMENT TENDENCIES OF SAFETY MANAGEMENT SYSTEM

Д.С. Козодой

Український державний університет залізничного транспорту, м.Харків

Анотація. Розглянуто стан систем управління охороною праці в Україні. Виявлені основні недоліки та відмінності від сучасних світових систем. Сформовані вимоги для подальшого реформування вітчизняних систем управління охороною праці з урахування світових тенденцій.

Ключові слова: охорона праці, безпека, підприємства.

Аннотация. Рассмотрено состояние систем управления охраной труда в Украине. Выявлены основные недостатки и отличия от современных мировых систем. Сформированы требования для дальнейшего реформирования отечественных систем управления охраной труда с учетом мировых тенденций.

Ключевые слова: охрана труда, безопасность, предприятия.

Annotation. Examined state of safety management systems in Ukraine. Discovered based disadvantages and differences from the modern world system. Formed demands for further reform of national safety management systems with regard to global trends.

Keywords: health, safety, enterprises.

Вступ. Сучасний процес євроінтеграції, який розпочато в Україні, передбачає кардинальні якісні зміни в існуючій системі управління охороною праці. Сучасні системи управління охороною праці розробляються на основі міжнародних стандартів [1,2] і керівництва Міжнародної організації праці [3]. Ефективність систем управління, розроблених за такими стандартами неодноразово підтверджена на прикладах багатьох розвинених країн світу.

Актуальність. Ситуація, яка склалась з травматизмом в Україні в останні роки, незважаючи на уявні статистичні щорічні покращення, погіршується значними

темпами. Вже сьогодні за співвідношенням загальної кількості випадків виробничого травматизму до кількості випадків виробничого травматизму зі смертельним наслідком Україна має один з найгірших результатів в світі. Більшість діючих нині в Україні галузевих СУОП базуються на застарілих підходах і нормативних документах, та містять в собі ряд суперечностей з положеннями міжнародних стандартів [1,2,3]. Це все свідчить про необхідність перегляду існуючих підходів до управління охороною праці в Україні та ефективного реформування галузевих СУОП.

Стан СУОП та їх розвиток. Переважна більшість діючих сьогодні в Україні галузевих СУОП використовують в своїй роботі нормативно-функціональний підхід. Можна з повною впевненістю стверджувати, що такий підхід в теперішніх реаліях є не лише застарілим, але й шкідливим для безпеки праці, оскільки спрямований на уніфікацію організаційних форм управління і був виправданий у минулому в силу спільності принципів і методів управління підприємствами в умовах планової економіки.

Орієнтуючись на типову номенклатуру функцій управління, даний підхід не розрахований на гнучкість і варіабельність при прийнятті організаційно-технічних рішень в галузі охорони праці, та не дозволяє повною мірою врахувати особливості кожного конкретного підприємства в сучасних умовах. Така система функціонує за «наздоганяючою» стратегією виправлення того, що вже трапилось. Тобто планування та реалізація заходів з охорони праці відбувається лише по факту після того, як виникає нещасний випадок. До того ж, ще одним суттєвим недостатком такої СУОП є відсутність завершеного циклу, зворотнього зв'язку між запобіжними заходами та їх результатами [4].

Виключенням є СУОП, введена в галузі електроенергетики України у квітні 2015 року. Багаторічна робота, яка велась у цьому напрямку на підприємствах електроенергетичної галузі нарешті знайшла свою реалізацію у вигляді галузевого нормативного документу, який повністю відповідає сучасним принципам управління охороною праці та діючим міжнародним стандартам [5].

Згідно з [5] СУОП підприємств електроенергетики будується на основі поширеної в країнах Євросоюзу методології, відомої як «Плануй-Виконуй-Перевірай-Дій» та відповідає вимогам ДСТУ ОHSAS 18001:2010.

Можна констатувати, що в галузі електроенергетики вперше в Україні відбувся перехід від традиційних принципів адміністративно-командного управління, спрямованих на дотримання обов'язкових законодавчих вимог, до системи

менеджменту охорони праці, як цілісної, комплексної системи планування, організації, мотивації і контролю, яка постійно розвивається і вдосконалюється.

Систем управління, які широко поширені за кордоном, мають багато спільного. Для них характерні:

- загальна модель системи управління за умови забезпечення такої властивості системи, як постійне вдосконалення;
- ідентичність цілей і завдань;
- ієрархія цілей та ін.

Найефективніші СУОП, які функціонують в інших країнах світу, мають основну загальну рису. Такі системи базуються на створеній У.Е.Демінгом моделі управління, яка включає в себе цикл з чотирьох обов'язкових операцій, що забезпечують яскраво виражений зворотній зв'язок, необхідний для ефективного управління.

Якщо порівняти існуючі в Україні та країнах світу концепції управління охороною праці, то явна перевага буде на боці СУОП, які побудовані відповідно до принципу Демінга. Вони є значно ефективнішими, надійнішими, ніж існуючі в галузях України традиційні системи управління охороною праці.

Висновок. Як свідчать останні тенденції, створення ефективної СУОП неможливо без послідовного визначення політики, зобов'язань керівництва, мети роботи, об'єкта та органів управління, завдань і заходів з охорони праці, функцій і методів управління, побудови організаційної структури управління, створенням системи мотивації, контролю обліку, аналізу, оцінки ризику, аудиту та моніторингу діяльності, технології управління, комп'ютеризації і комунікації системи складання організаційно-методичної документації, впровадження, забезпечення функціонування системи і контролю ефективності СУОП, подальшого удосконалення системи [6].

ЛІТЕРАТУРА

1. ISO 31000:2009. Риск-менеджмент. Принципы и руководства. [Электронный ресурс]. – введ. 2010-01-01. – 32 с. – Режим доступа: [http://www.pqm-online.com/assets/files/lib/std/iso_31000-2009\(r\).pdf](http://www.pqm-online.com/assets/files/lib/std/iso_31000-2009(r).pdf). – Загл. с экрана. – Проверено : 01.06.2015.
2. OHSAS 18001:2007. Системы менеджмента в области охраны труда и предупреждения профессиональных заболеваний - Требования. – На смену OHSAS 18001:1999; введ. 2008-01-01. - Москва: Альфа-Пресс, 2011. - 29 с.
3. ILO-OSH 2001, Guidelines on occupational safety and health management systems. – Geneva : International Labour Office, 2001. - 25 p.
4. Козодой, Д.С. Управління охороною праці на залізничному транспорті – впровадження світового досвіду / Д.С. Козодой // «Будівництво, матеріалознавство,

машинобудування», зб. наук.праць. ДВНЗ «ПДАБА» – Дніпропетровськ. – 2015. - № 83. – С. 139-145.

5. Положення про Систему управління охороною праці на підприємствах електроенергетики. [Електронний ресурс]. – надано чинності 2015-05-12. – 19 с. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0397-15>. – Назва з екрана. – Перевірено : 01.06.2015.

6. Козодой, Д.С. Вимоги до сучасної системи управління охороною праці підприємств залізничного транспорту / Д.С. Козодой // Вісник Харківського національного автомобільно-дорожнього університету. – Харків. – 2012. - № 59. – С. 95-99.

ЕКОЛОГІЧНА СЕРТИФІКАЦІЯ БІОПАЛИВА

ENVIRONMENTAL CERTIFICATION OF BIOFUEL

Студент Т.Ю. Малиновський, керівник А.В. Пятова (SSL(E) – E)

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»

Анотація. З'ясовано причини появи систем гарантування якості та сертифікації біопалива. Описано процедуру сертифікації. Розглянуто проекти стандарту біопалива та основні їхні засади. Встановлена необхідність сумісності схем сертифікації з різних підгалузей.

Ключові слова: біопаливо, стандарт, сертифікація, показники якості, система гарантування якості.

Аннотация. Выяснены причины появления систем обеспечения качества и сертификации биотоплива. Описана процедура сертификации. Рассмотрены проекты стандарта биотоплива и основные их положения. Установлена необходимость совместимости схем сертификации с разных подотраслей.

Ключевые слова: биотопливо, стандарт, сертификация, показатели качества, система гарантирования качества.

Annotation. This paper clarifies the causes of appearance of quality assurance systems and biofuel certification. The certification procedure is also described. Biofuel standard projects and their major points are considered. It is ascertained that certification schemes from different sub-sectors should be compatible.

Key words: biofuel, standard, certification, quality indicators, quality assurance system.

Існує цілий ряд екологічних показників, за якими виробництво біопалива та ланцюги його постачання можуть бути як значно кращими, так і гіршими за горючі корисні копалини. Ці показники створюють широкий спектр потенційних впливів - як прямих, так і непрямих – на навколишнє середовище. Тому політика деяких країн підтримує впровадження систем гарантії та сертифікації біопалива.

Європейська комісія ввела концепцію мінімальних стандартів навколишнього середовища. Для її підтримки необхідна система для контролю і перевірки походження сировини для виробництва біопалива, яку можна було б реалізувати і застосовувати